



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/360- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés ellen benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 190/2009. (VI. 24.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a kiemelés és az előállítás jogalapja tekintetében

e l u t a s í t o m

minden más vonatkozásában – különös tekintettel az előállítás körülményeire –

h e l y t a d o k .

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság
- 4) Készenléti Rendőrség
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2009. március 20-án előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2009. március 15-én az aznapi rendezvényeken vett részt. A Jobbik Magyarországért Mozgalom nagygyűlése után 18 óra 45 perckor a Szent István Bazilika elé ment, ahová a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom rendezvénye volt bejelentve. Itt a panaszos rendőrsorfalba ütközött. Előttük állt a rendezvény helyszínén, amikor - állítása szerint - a rendőrök a résztvevőket bekerítették, így már nem volt lehetősége a helyszín elhagyására. Ezt követően a rendőrsorfal panaszos előtti része szétnyílt, és kb. nyolc-tíz rendőr célzottan felé rohant, hogy körbevegye. A panaszos kezei felemelésével jelezte, hogy nem tanúsít ellenállást. A rendőrök őt egy előállító szolgálati járműhöz kísérték, ahol bemutatkozott neki a kiemelő rendőrök parancsnoka, és kiemelése indokaként azt jelölte meg, hogy sálat viselt az arcán. Ezután a panaszos ruházatát és csomagját átvizsgálták, iratait "elvették", és miután műanyag gyorskötözővel megbilincseltek, beültették az előállító szolgálati járműbe. Az intézkedés e részéről a panaszos szerint videofelvétel is készült.

A panaszost beszállították a BRFK Gyorskocsi utcai fogdájába, ahol a gépjárműből kiszállva egy rendőr a műanyag gyorskötözőt bilincse cserélte a kezén. Befogadása során a panaszost először egy orvoshoz vitték, aki a betegségeiről kikérdezte. Ezután egy szobában le kellett adnia a csomagját, a kabátját, a derékszíját, cipőfűzőjét, valamint szét kellett szednie a mobiltelefonját, hogy SIM-kártyája számát a rendőrök felírhassák. A nála lévő tárgyak átadásáról jegyzőkönyv készült. Ezt követően "egy nagy darab rendőr előtt egy farostlemezzel elválasztott helyen" teljesen meztelenre kellett vetkőznie, majd a gumikesztyűt viselő rendőr részletesen, különböző pózokban átvizsgálta a panaszos testrészeit, hogy van-e nála valami. A motozás után a panaszos felöltözhetett, de az előállító helyiségbe csak három szendvicset és egy flakont vihetett magával. Hozzátartozóját nem értesíthette, mert a mobiltelefonját kikapcsoltatták és elvették tőle. A panaszos szerint az előállító helyiségben kb. tizenöt percenként ellenőrzés céljából benéztek hozzá a rendőrök. Néhány óra elteltével kihallgatták a panaszost, amelynek során arról érdeklődtek tőle, hogy miért viselt sálat a tüntetésen. Erre ő azt válaszolta, hogy az arcát védte a könnygáz ellen. A kihallgatás után kikísérték, és átadták neki a jegyzőkönyvet a tőle elvett tárgyakról, amelyeket egyúttal vissza is adtak neki. Nem engedték a panaszosnak, hogy cipőfűzőjét még az épületen belül fűzze be. Ekkor adták át neki a fogvatartás időtartamáról kiállított igazolást is. A panaszos másnap reggel telefonon felkereste a Rendőrség panaszirodáját, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy írásban tegyen panaszt a „*Testületnél*”.

A panaszos sérelmezte különösen:

- az előállítása indokolatlanságát és szabálytalanságát,
- a megbilincselést,
- azt, hogy hozzátartozóját az előállításáról nem értesíthette,
- valamint az előállítás során a levetkőztetést.

II.

Az eljárásban – a Panasztestület által az állásfoglalásban ismertetett panasz mellett – az alábbi tartalmú rendőri jelentések és más rendőrségi dokumentumok, meghallgatási jegyzőkönyvek alapján állapítottam meg a tényállást.

Budapest rendőrfőkapitánya a 0100/12945/2009. ált. számú egyedi utasításában, az Rtv. 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján¹ Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. március 14-én 00.00 órától 2009. március 16-án 08.00 óráig. A központi biztosításba beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását.

A BRFK Hivatalvezetőjének 01000-105-337/13/2009.P. számú összefoglaló jelentése szerint az említett helyszínen egy magánszemély által bejelentett megemlékezés rendőri biztosítását végezték a rendőrök. A rendezvény helyszínét körbekordonozták és beléptető pontot alakítottak ki. A rendőrök felhívták a figyelmet, hogy a rendezvényen alkohol fogyasztása, valamint álarc és maszk viselése nem megengedett. A panaszost 2009. március 15-én 19.50 órakor állították elő Budapest, V. kerület Szent István térről, mert a helyszínen a felállított rendőrsorfallal lévő csoportban agresszíven viselkedett, arcát sál fedte. A rendőrök utasítást kaptak a panaszos tömegből való kiemelésére.

A panaszossal szemben testi kényszer és bilincs alkalmazására – a rendőri jelentés alapján – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 47. § és a 48. § c) pontja alapján, szökés megakadályozása miatt került sor.

Az összefoglaló jelentés leírta, hogy az előállítási jelentések szerint az előállított személyek – így a panaszos is – a jogaikról és kötelezettségeikről szóló tájékoztatást megkapták az előállító helyiségekbe történő elhelyezés előtt; szükségleteiket bármikor jelezheték. A BRFK Központi Fogda azonban elsősorban őrizetbe vett, illetve előzetes letartóztatásba vett személyek elhelyezésére van kialakítva, a kerületi rendőrkapitányságokkal ellentétben itt nincs ügyeletes tiszt, aki az előállítottak jogainak biztosításáért felelős lenne. A fogdaórség azonban az előállítottakat a tájékoztatókkal ellátta, illetve akinek valamilyen kérdése, problémája volt, annak az ügyében intézkedést kezdeményezett, vagy továbbította a szabálysértési előadóknak. A szabálysértés elkövetése miatt előállított személyek esetében nem került rendelőny kiállításra – amelyen az előadó rendelkezik a kapcsolattartásra jogosult személyekről stb. –, ezért a fogdaőr nem tudhatta, hogy az előállított személy kivel tarthat kapcsolatot. Ezért a fogdaőröknek sem joguk, sem kötelezettségük, sem lehetőségük nem volt a fogvatartottak hozzátartozóinak értesítésére.

A BRFK Gyorskocsi utcai objektumában – amely a biztosítási terv alapján lett kijelölve az előállítások helyszínévé – egy teljes szint került kialakításra az előállítások céljára. A panaszost az orvos nyilatkoztatta és megvizsgálta. Az orvosi vizsgálatot követően a panaszosnál lévő tárgyakat letétbe helyezték, majd ismételt ruházat átvizsgálást hajtottak

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. § (1) illetve (3) bekezdései szerint a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

vége. Ennek a ruházatátvizsgálásnak és a testfelület vizuális áttekintésének a célja a fogdai rendkívüli események (pl. szándékos önkárosítás, támadás, szökés) megelőzése, *"ennek érdekében el kell venni a hónaljba, lábujjak közé rejtett zsilettet, önakasztásra alkalmas szövetet, fonalat, spárgát, a herezacskók alá rejtett drogot, illetőleg más, fogdában nem tartható szereket, gyógyszereket."* E ruházatátvizsgálás során az előállítottat felszólították, hogy a nála lévő tárgyakat helyezze letétbe, majd ruházatának átvizsgálása érdekében egy lefüggönyözött irodarészben ruházata levetésére szólították fel, így a fogdaörnek lehetősége nyílt a ruházatot anélkül átvizsgálni, hogy az előállított testéhez hozzáért volna. Megtekintés útján a fogdaör ellenőrizte, hogy az előállított testén visel-e fogdában nem tartható eszközt, tárgyat. Az átvizsgálást valamennyi esetben az előállítottal azonos nemű személy végezte, orvos bevonására csupán motozás esetében kerül sor, előállítottak esetében nem. A jelentés megemlíti, hogy a BRFK-n a fent leírt eljárással kapcsolatban belső vizsgálat folyt, amelynek során megállapítást nyert, hogy a fogdaör – megfelelő eligazítás hiányában – az előállításra vonatkozó szabályok helyett a szigorúbb, fogdai befogadásra vonatkozó előírásokat alkalmazta, amikor *„ az előállított személy teljes, levett ruházatát, ezt követően testfelületét is átvizsgálta. Ez az intézkedés aránytalan és indokolatlan volt.”*. A fogdaörrel és a fogdaparancsnokkal szemben fegyelmi eljárás indult.

A Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatósága Bevetési Főosztály 1., IV. Bevetési Osztálya r. zászlósának és r. törzsőrmesterének 29022/502238/2009/id. számú jelentése szerint a panaszossal szemben az említett napon 19 óra 50 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint igazoltatásra, a 31. § (1) bekezdése szerint személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálására, valamint a 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogásra került sor. Vele szemben az V. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út - Podmaniczky Frigyes tér kereszteződésében kényszerítő eszközt alkalmaztak, konkrétan az Rtv. 47. §-a szerint testi kényszert, és az Rtv. 48. § c) pontja szerint – szökés megakadályozása érdekében – bilincset. Ezek alkalmazására figyelmeztetés történt. A bilincset a panaszossal szemben 18 óra 50 perctől 19 óra 35 percig alkalmazták, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdésének b) pontja szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. Az intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett, anyagi kár nem történt.

A jelentés szerint a rendőrök az említett helyszínen és időpontban kiemelő csoportba voltak beosztva. Az V. kerület, Erzsébet téren, 18 óra körüli időben a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom rendezvénye véget ért, és az ott résztvevők közül többen elindultak a Bazilika, az Alkotmány utca, illetve a Nyugati tér irányába. Ezt követően 18 óra 30 perckor *"Darázs 1"* utasítására egysoros záró köteléket alakítottak a Bajcsy-Zsilinszky út és a Podmaniczky Frigyes tér sarkán. A Rendőrség ezt a területet – a jelentés szerint – a fokozott ellenőrzés keretében zárta le, mert a Bazilikánál egy a jelentésben nevezett személy felszólította a tömeget, hogy *"irány tömegesen az Alkotmány utca"*. Ezt követően 18 óra 32 perckor a Rendőrség *"felszólító kocsival"* megkezdte a kb. 300-400 fős tömeg tájékoztatását arról, hogy fokozott ellenőrzés van érvényben, ezért területlezárássra és csomag átvizsgálásokra fog sor kerülni, valamint *"a területet a Bazilikánál lévő rendezvényre az Erzsébet tér irányában közelíthetik meg."* A panaszos a felszólítást követően a pajzsos rendőrsorfallal agresszívan viselkedő csoportban passzívan állt, *"arcát sötét kockás sállal eltakarva"*. 18 óra 36 perckor a rendőrök utasítást kaptak a panaszos tömegből való kiemelésére és előállítására. Ennek során a panaszossal szemben testi kényszert – karfeszítést – alkalmaztak, amelynek során azonban a panaszosnak sérülése nem keletkezett. A kiemelést követően a panaszos ruházatát és csomagját átvizsgálták. Videofelvételen nyilatkoztatták a panaszost arról, hogy van-e panasza, illetve keletkezett-e sérülése, de ezekre a kérdésekre ő határozott nemmel válaszolt. A

panaszossal szemben 18 óra 50 perctől bilincset alkalmaztak, a kezeit előre bilincseltek. Ezt követően átadták őt az előállító szolgálati jármű parancsnokának, aki az intézkedő rendőröket arról tájékoztatta, hogy a panaszoszt a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába fogják szállítani. A panaszosról a bilincset 19 óra 35 perckor vették le, a bilincselés sérülést nem okozott. A Gyorskocsi utcai objektumban a panaszoszt a jelentésben nevezett r. törzszászlós vette át sérülés- és panaszmentesen, ezután történt intézkedés a befogadásáról. A jelentés szerint a panaszos elmondta, hogy *"nem állt volna szándékában elhagyni a területet, ki akarta próbálni, hogy ilyenkor mi történik."* A jelentés arra is kitér, hogy az intézkedésre okot adó eseményt az ott nevezett r. törzszászlós végig videofelvételre rögzítette. A panaszos körözésben nem szerepelt.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás eredménye szerint a panaszoszal szemben foganatosított intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A BRFK Gazdaságvédelmi Főosztálya Vagyonvédelmi Osztálya vezetőjének a Budapesti Nyomozó Ügyészségnek címzett feljelentése szerint az említett napon 18 óra 36 perckor az V. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út és Podmaniczky Frigyes tér kereszteződésében a Készenléti Rendőrség munkatársai által elfogásra került a panaszos. Néhány perccel korábban, amikor a helyszínen jelen volt *"több száz fős tömeg fokozott ellenőrzésére került sor"*, és felszólítás hangzott el a terület elhagyására, annak nem tett eleget. Ekkor arcát eltakarva a sorfal előtt, egy agresszívan viselkedő csoport tagjaként passzívan állt, és ellenállást tanúsított. A feljelentő r. alezredek szerint a panaszos cselekménye – amelyről videofelvétel készült – felveti a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 229. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntett előkészületének gyanúját, ezért ellene feljelentést tett.

A panaszoszal szemben az említett helyszínen történt intézkedések bizonyos elemeit rögzítő videofelvételen az látható, ahogy az említett napon 18 óra 35 perckor nagy létszámú tömeg gyűlt össze a rendőri jelentésben megjelölt helyen felállított rendőrsorfallal előtt. A közvetlenül a rendőrsorfallal előtt álló személyek közül többen a helyszín parancsnokát követelték, arra hivatkozva, hogy tárgyalni szeretnének vele. Ekkor már látható a felvételen a panaszos, amint sapkában és arcát sállal eltakarva maga is ott áll ezek mellett a személyek mellett, de a rendőrökhöz nem szólt, feléjük semmilyen mozdulatot nem tett. Fél perc elteltével kihangosítón a rendőrség arról tájékoztatta a tömeget, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, ez alapján a terület (amelyen a tömeg feltehetően át akart menni) le van zárva, a helyszínt a Bazilika irányába elhagyhatják. A felvételen kitűnően ezt a tájékoztatást többen – így a panaszos körül álló személyek is – felháborodással fogadták, és a sorfalban álló rendőrökhöz is néhányan minősíthetetlen hangnemben szóltak. A felvétel alapján a közvetlenül a rendőrsorfallal előtt álló hangoskodók részéről semmi arra utaló mozdulat nem történt, amely arra engedne következtetni, hogy egyes személyek agresszívan, kényszerítő magatartást akarnának tanúsítani; mindössze az hallatszik, hogy többen hangosan – és egyesek különösen sértő hangnemben – kifejezik a véleményüket a helyszínen lévő rendőrökről és az általuk foganatosítani kívánt intézkedésekről. A legelső felszólítás megkezdésétől számítva kevesebb mint egy percen belül (a felvétel szerint az egyes felszólítások nagyjából 15 másodperccel követték egymást) az látható, amint rendőrök egy nagyobb csoportja a rövid időre szétnyíló sorfallal mögül kitört, és a tömegeből körbevette az először az útból félreálló panaszoszt, majd vele együtt visszavonult a sorfallal mögé, amely ezt követően újra összearrta. 18 óra 36 percre mindezek az események véget is értek. Az ezt követő néhány percben a felvételen ugyanez a kiemelő művelet látható egy másik kameraállásból. A felvétel alapján megállapítható, hogy a panaszos kiemelésére és elfogására

az első felszólítás elhangzásától számított mintegy 15 másodpercen belül – lényegében a felvételen hallható második felszólítás alatt – került sor. A harmadik felszólítás időpontjában a panaszost már a rendőrségi kordon mögött, a rendőrségi gépkocsi felé kísérik.

III.

Döntésem alapjául az alábbi tényállást fogadtam el a fent részletezett bizonyítékok alapján.

A panaszos 2009. március 15-én az aznapi rendezvényeken vett részt. A Jobbik Magyarországért Mozgalom nagygyűlése után 18 óra 45 perckor a Szent István Bazilika elé ment, ahová a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom rendezvénye volt bejelentve. Itt a panaszos rendőrsorfalba ütközött. Előttük állt a rendezvény helyszínén, amikor a rendőrök a résztvevőket bekerítették, így már nem volt lehetősége a helyszín elhagyására. Ezt követően a rendőrsorfal panaszos előtti része szétnyílt, és kb. nyolc-tíz rendőr célzottan felé rohant, hogy körbevegye. A panaszos közben a sálát lehúzta az arca elől. A rendőrök őt egy előállító szolgálati járműhöz kísérték. Ezután a panaszos ruházatát és csomagját átvizsgálták, iratait elvették, és miután műanyag gyorskötözővel megbilincseltek, beültették az előállító szolgálati járműbe.

A panaszost beszállították a BRFK Gyorskocsi utcai fogdájába, ahol a gépjárműből kiszállva egy rendőr a műanyag gyorskötözőt bilincsre cserélte a kezén. Befogadása során a panaszost először egy orvoshoz vitték, aki a betegségeiről kikérdezte. Ezután értéktárgyait átvették tőle, melyről jegyzőkönyv készült. Ezt követően teljesen meztelenre kellett vetkőznie, majd a gumikesztyűt viselő rendőr részletesen, különböző pózokban átvizsgálta a panaszos testrészeit, hogy van-e nála valami. A motozás után a panaszost elhelyezték az előállító helyiségben. Hozzátartozóját nem értesíthette, mert a mobiltelefonját kikapcsoltatták és elvették tőle. Néhány óra elteltével kihallgatták a panaszost, amelynek során arról érdeklődtek tőle, hogy miért viselt sálát a tüntetésen. Erre ő azt válaszolta, hogy az arcát védte a könnygáz ellen. A kihallgatás után kikísérték, és átadták neki a jegyzőkönyvet a tőle elvett tárgyakról, amelyeket egyúttal vissza is adtak neki. Ekkor adták át neki a fogvatartás időtartamáról kiállított igazolást is.

A panaszos elfogása és előállítása tekintetében² megalapozatlan az a felfogás, miszerint a sál viselése önmagában – agresszivitásra utaló kijelentés, mozdulat hiányában – nem vélelmezhető előkészületi magatartásnak³, és így nem volna büntetendő cselekmény⁴.

² A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (1) a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;

³ A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 18. § (1) bekezdés alapján, ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

⁴ A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 229. § (1)-(7) bekezdései szerint, aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

A csoport szervezője vagy vezetője két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Különösen annak a – helyszínen is jól érzékelhető – ténynek a fényében, hogy a panaszos a videofelvétel tanúsága szerint elfogását megelőzően a hangosan kiabáló tömeg első sorában közvetlenül a rendőr sorfal előtt „nézelődött”, míg mások körülötte szóban agresszív, sértő megnyilvánulásokat tettek. A panaszos amint észlelte, hogy a rendőrök a sorfal mögül előlépve felé indultak, – tudva, hogy a sál arcon viselése a rendezvényen nem megengedett – elfogása pillanatában azt arca elől levette. E magatartása alapján a hivatalos személy(ek) elleni erőszak (lásd: 4. lábjegyzet) elkövetésére irányuló szándék gyanúja a rendőrök részéről alappal feltételezhető volt. Ezért a panaszos elfogása és előállításja jogszerű volt, ezzel együtt az ezen intézkedéseket biztosító kényszerítőeszközöket⁵ is jogszerűen alkalmazták.

Helytelen volt, hogy a panaszosnak a hozzátartozó értesítésére vonatkozó kérését nem teljesítették. Az Rtv. – feltételhez kötve – minden fogvatartott számra biztosítja a jogot a hozzátartozó vagy más személy értesítésére⁶.

A panaszossal szemben alkalmazott azon eljárás, melynek során a panaszost meztelenre vetkőztették, és testét megfigyelve vizsgálták át, jogsértő volt. Amint azt a BRFK Hivatalának jelentése is részletezi, az említett eljárás miatt az abban részt vett végrehajtó és vezető beosztású rendőrök fegyelmi felelősségét kivizsgálták, a felelősségre vonás megtörtént. A jövőben hasonló esetek elkerülése érdekében a BRFK Központi Fogdájára

Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétséget követ el, és két évig, a csoport szervezője és vezetője büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmazza, az (1)-(4) bekezdés szerint büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy, vagy nem külföldi hivatalos személy.

Aki hivatalos személy elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Nem büntethető a (4) bekezdés alapján a csoport résztvevője, ha a csoportot önként vagy a hatóság felhívására elhagyja.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 47. §-a szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A 48. § szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 18. § (1)-(3) bekezdései szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a Rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalos vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

(2) A Rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

(3) A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

vonatkozó belső norma átdolgozása folyamatban van. Az Rtv. 31. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben, valamint a Szabályzat 51. §-ának (3) bekezdésében foglalt egyértelmű rendelkezések szerint a jelen ügyben kizárólag a személyi szabadságában korlátozott személy ruházatának átvizsgálására lett volna lehetőség, motozásra nem.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A határozat III. részében kifejtett indokok alapján – az előállítás és a kényszerítőeszközök jogalapjára és alkalmazásuk módjára vonatkozó – álláspontom kivételével a Panasztestület állásfoglalásával, és az abban kifejtett – a jelen eljárás tárgyát képező panaszra vonatkozó – indokolással és következtetésekkel minden más tekintetben egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 18. § (1)-(3) bekezdései, 30. § (1) és (3) bekezdései, 33. § (1) bekezdés a) pontja, 47. § és 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 18. § (1) bekezdése, 229. § (1)-(7) bekezdései.

A Rendőrség hatásköre és illetékessége a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdésének, valamint a 93/A. § (7) bekezdésének a rendelkezésein alapul.

Budapest, 2009. július „ , „

Dr. Bencze József r. altábornagy